

Mekani materijali u istraživanju likovnosti

Dubravka Grgošić Dragić, univ. bacc. praesc. educ. odgajateljica savjetnica, Dječji vrtić Savica, Zagreb

Umjetnost živi u svakom djetetu, u svakom trenutku života čovjeka. Iako često nismo svjesni njezine prisutnosti, njezina je važnost neprocjenjiva za razvoj djeteta kao cjelovitog bića. Ona oplemenjuje svaki trenutak života bez obzira jesmo li tužni ili sretni. Koristiti je u svakodnevnom radu s djecom izuzetno je važno. Kroz slobodu umjetničkog stvaranja dijete stvara novi svijet u kojem će moći razviti kompetencije važne da bi postalo sretna, tolerantna i uspješna odrasla osoba.

Udobnost, toplina i mekoća

Vidljivo je kako mala djeca prilikom dolaska u vrtić, a naročito u jaslince, često donose sa sobom dekice, gazice, krpice, poplunčiče, plišane igračke i razne druge mekane objekte koji im u trenucima kad se osjećaju usamljeno, nesigurno, tužno ili uplašeno daju osjećaj ugone. Podsjetnik su im na dom, roditelje, sigurno okruženje. U njih se umotavaju, mirišu ih, nose sa sobom u svim aktivnostima, grle ih za vrijeme spavanja i sl.

Važnost uključivanja svih osjetila prilikom istraživanja, osobito u ranoj dobi, potaknula me da u okruženju u kojem djeca borave nudim različite vrste materijala, a osobito one koji djeci pružaju udobnost, toplinu, mekoću. Iako su materijali ponuđeni u svim centrima aktivnosti, naglasak stavljam na likovno

Ovaj članak govori o ulozi mekih materijala, njihovih svojstava i karakteristika u životu djeteta od najranije dobi, o tome na koji način utječu na njihovu emocionalnu sigurnost i kako mogu biti poticaj za likovno stvaralaštvo

Džungla ili gusarski brod

stvaralaštvo i mekane materijale, te na koji način oni mogu biti poticaj u umjetničkom izrazu. Istražujući njihovu teksturu, djeca imaju priliku izabrati one koji im najviše odgovaraju za realizaciju ideja. Dovoljno vremena, dovoljna količina materijala, dovoljno prostora i sloboda u stvaranju su neophodni kako bi djeca mogla uživati u stvaralačkom procesu. Velika količina tkanine različitih oblika, boja i tkanja pokazala se kao izvrstan poticaj na stvaranje konstrukcija koje su vezanjem i ispreplitanjem iz dana u dan rasle i pretvarale se u nešto novo i nepredviđeno. Neke od njih su bile toliko

velike da su djeca mogla svakodnevno mijenjati scenarij koji se odigravao unutar same skulpture koju su nadograđivali. Pitajući se naglas na što ih to podsjeća, ista skulptura jedan je dan bila džungla, drugi gusarski brod, paukova mreža, neobični dvorac, zmajevo gnijezdo i sl. Uz razvijanje vještina potrebnih za izradu takve konstrukcije, istovremeno su razvijali govor, maštu, međusobno razmjenjivali znanja, pomagali jedni drugima, predviđali moguće ishode, jačali povjerenje u vlastite sposobnosti, uočavali probleme i smišljali načine na koje ih mogu riješiti. Očekivano je prelazilo u neočekivano, a svaka nova intervencija mijenjala je i odnos djece prema djelu koje su stvarali.

Djeca starije, predškolske dobi stvarala su velike, složene skulpture pronalazeći svoj vlastiti put i način na koji će razvijati kreativnost. Mogućnost da njihov rad ostane u prostoru onoliko dugo koliko djeca imaju potrebu usavršavati ga, mijenjati i dograđivati, omogućuje im da se svakodnevno dogovaraju i planiraju što će raditi sutra.

Plesni projekt 'Moje tijelo'

Omotavajući se u različite tkanine i zavlačeći se u rastezljive vreće, djeca su mogla svojim tijelom oblikovati volumen koji nije imao lice, već samo oblik koji sam fotografirala. Uključivši i glazbu kao kulisu za performans, nastale su neobične skulpture u stalnoj promjeni. Promatrajući i raspravljajući o fotografijama na kojima su vidjeli oblik koji je stvorilo njihovo tijelo, imali su priliku opisivati kako su se osjećali tada, te što osjećaju sada kad to gledaju na fotografiji. Zanimljivo je da su sva djeca starije dobi imala pozitivno, zabavno iskustvo. Međutim, djeca mlađe dobi (2,5 i 3 god.) nisu htjela dugo ostati umotana preko glave, već su odmah izlazila iz vreće iako je tkanina bila prozirna i mogli su kroz nju vidjeti. Istovremeno su se stalno vraćali natrag u vreću jer im je bio zanimljiv sam proces skrivanja i otkrivanja lica.

Skulptura

'Klupko prijateljstva'

Ideja je potaknuta motivom klupka koje asocira na povezanost, privrženost, bliskost, prijateljstvo i zajedništvo. Započeo je kao likovni projekt oslikavanja tkanine temperama. U mlađoj vrtičkoj grupi to je bilo istraživanje materijala po kojem se slika, njegovog formata i strukture. Djeca su oslikavala duge trake na kojima sam ispisivala njihova imena kad su bile gotove. Vješali smo

Klupko prijateljstva

Djeca namataju klupko

Klupko prijateljstva u rukama starije djece

Kroz slobodu umjetničkog stvaranja dijete stvara novi svijet u kojem će moći razviti kompetencije važne da bi postalo sretna, tolerantna i uspješna odrasla osoba

ih u prostoru sobe i djeca su kroz njih prolazila, dodirivala ih i igrala se njima. U zajedničkoj aktivnosti 'Jutarnjeg kruga' te smo trake međusobno spojili povezujući istovremeno djecu prema njihovom izboru prijatelja s kojim se najviše vole igrati. Nastala je jedna duga traka (oko 20 m) koja je predstavljala čvrstu povezanost svih nas (i djece i odgajateljica). Taj naš simbol zajedništva raširili smo po cijeloj sobi i svi koji su ulazili raspitali su se što nam to predstavlja. Ostali djelatnici ustanove, naše kuharice i spremačice, poželjele su imati svoju traku koju bi povezale zajedno s nama jer su u život naše grupe bile duboko uključene svakodnevno nam pomažući, ali i emotivno. Ideju sam u dogovoru s kolegicama proširila na razinu cijele područne kuće vrtića. U svim grupama se kroz cijelu pedagošku godinu provodio projekt koji je uključivao svako dijete, odgajateljice i sve ostale djelatnike. Zajednička svečanost namotavanja klupka održala se na dvorištu vrtića kad su se duge trake svake grupe povezivale jedna za drugu, predajući se iz ruke u ruku. Njihovim međusobnim povezivanjem osvijestili smo važnost brige za druge, prijateljstva, emocionalne privrženosti i prihvaćenosti. Ova skulptura 'Klupka prijateljstva' izložena je i na zajedničkom, ulaznom prostoru i kasnije na izložbama izvan vrtića kako bi pokazala povezanost likovne umjetnosti sa svim područjima dječjeg razvoja i shvaćanja djeteta kao cjelovitog bića.

istražujemo i stvaramo